

ივერია

გაზეთი ღირს		წილი	
წილი	მან.	წილი	მან.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაურა.

გაზეთის დასავალი და კერძო განცხადებები დასაბუღებელ ნადავლიანობისათვის რედაქციას, ანაღ-ბელოვის ქუჩაზე, სახ. ლა № 9, შ. ნიდეგელის სავაჭროს, გოლოვინის პრესბუქსო, ცენტრალურ და გრძელკურსის წამლების მაღაზიას.

ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი

საზოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

ქართული ივერია

მარტი, 15 მარტი

ბნ აღნიშნულის ქართული სორო გეგმარბავს რჩეულ სიმღერების

ქონსება

კონსერტი სამის განყოფილებისაგან იქნება შემდგომი. ჰორეულსა და მორეულ სიმღერებს ექსექტს სიმღერის იტყვის სორო, სოლო მორეული—შეიღოს.

აფილდების ფასი ჩვეულებრივია დასაწყისი 8 საათზე

ქართული ივერია

ღვთის, 14 მარტი

ქართულის დრამატული სცენის მოკვარბუღავს ა. თამაშიძის სასარკელოდ გაბართული იქნება

სტრეპი სტრეპი

40 სანახაფად

I
შოთა რუსთაველის პოემიდან „მეფე ხვანის ტყაოსანი“

II
ილია ქაქავაძის პოემიდან „ბანდელი“

III
ღვთის ერისთავის ღრამიდან „სამშობლო“

IV
ანტონ ფურცელაძის პოემიდან „თამარ და სენა“

ანტონოვიძის დაუკრავს სახანადარი

აფილდების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზე.

ფალეტონი

შესტოა შორის

კიდევ შექსპირზე—ახლა სამი შექსპირი—შექსპირი ბეკონი—შექსპირი არტისტა—მართალი შექსპირი—ზევთო მიღწეული არტისტა—ღონაშენი—შექსპირის სიყვარული—სიყვარულის სიყვარული ვის უქნია?—ჯადოსანი და სიყვარული—ქვეყნის—ახალი სიყვარული—მეფეებს დღისინისა—შექსპირის ეს თუ არა?—ახალი მანქანა დღისინისა—ნეტარკატორი—ღობისა წინაწარმეფეებობა—ასრულდა ეს წინაწარმეფეებობა თუ არა?—ნუ თუ მეფეა ეს დრო—კიდევ მანქანობის გამოჩენის ცეცხლობა?

კარგი არ არის, როცა აღმაზინ სრულიად დატყუ და ღრამი კვდება და თავის სასარკელოდ არაფერს სტრეპებს ამ ქვეყანა. არც კი ისა ყოველი კარგი, როცა აღმაზინ ღიღს ქონებას სტრეპებს, სიყვარულის შემდეგ, ღიღს განს უნდებრბებს მებეკვარბებს. რ აჯალ-მაჯალი, რა ჩხუბი და ღიღობა ასტყუდება ხოლმე ამ სამკვიდრს გამა, კიდევ კარგი, რომ საქმე

ტოლისი, 13 მარტი

რა ურბენიც გინდა აიღოთ, მიწა წვენი, მეცნიერთა გამოკვლევით, ერთისა და იმავე ნაწერებინსაგან არის შემდგომი, განსხვავება მართა ნაწერების მეტ-ნაკლებობაშია. ეს ნაწერები არის: 1) შპირი, რომელსაც ზოგჯერ ასში ოც-დაათი წილი უჭირავს; ესე იგი, 30% და 14%-ნაკლები კი არ ვარბა რომ იყო; 2) აზოტი, რომელიც დუდილს ჰქვების, 0, 2%-0, 8% შ) შუქტინი და სხვა წუგის მომცემი ნაწერები; 4) სხვა ნაწერები, რომელნიც ჯერ გამოცხადდებიან არ არის და რომელიც ღვინოს გემოსა და სუნს აძლევს; 5) ორგანიური სიმკვავენი და მარბილები—ტარტარისა და (6) უორგანიური: ფოსფორის-სიმკვავე, ხლორი კალციტი, შტისი, მავნეზის რბინთა და შვიცითა.

წვენი ურბენისა, თბილ დეფში დაგურბუღისა და დაწურბილისა, თითქმის მამინვე მოჰკვება დუდილსა და ერთის დღისა, თუ დეფნახერის განსავლობაში ჰმატულობს იმის დაგვარად, რამოდენა სითბოა მარბნი. თვითონ დუდილი ათბობს წვენს ზოგჯერ რეპურბის რეპობამეტრის 23%-დენ, მაგრამ დუდილმა რომ თავის რეგზედ იმუხდოს, საჭიროა წვენის სითბო 22%-23%-მდე მინც ავიდეს. თუ 29%-ს გადასცილდა სითბო, მაშინ შპირის ალოგობადაც გადაქვევს სელი ემლება და თვით ალოგობა-ლიც ცხარე დუდილში ნახირბეჭებს გასდებს. შპირის ალოგობა-ლიც გადაქვევს უმაჯრესი და უბრბეფელს მნიშვნელობა დუდილსა.

მარტო ამითი თაფლებრბს. დეფ, მე-მკვიდრებმა იმდენი იკინკლოან და იჩხუბთ, ვიდრე მოსწყინდებოდი. მებრს არას ინალებდა კაცო. მაგ-მა ამ საწუხარბო არ არის, რომ ამა-სობაში სრულიად ავიწყლებათ ის, ვინც ეს განძი დასტოვა. ვაილის დრო, მოზინებში, უყურბ ამ ძირუფას საურბებს, რომლებიც ამდენი ღლახარკი და დეფ-ღარბა იყო, ვინდა ვახსენ-ინო ამ საურბის შექმნელი, მოგორბა ის იმისი სახელი, ცხარბება,—მაგ-რა ამ დღისა დაღვიწჩინათ, აღარა იცინა-რა იმ კაცისა, რომლის სახელი უყვდავი უნდა ყოფილიყო ამ ქვეყნადა

სწორედ ასეთი საქმე მოუვიდა შექსპირსა, იმ შექსპირსა, რომელმაც უყვდავი ნაწერი, ძირუფას საურბე უნდა-ღვრბა კაცობობასა. მეგრ დაისხარბა-ღვრბა კაცის სახელი? და-სხარბენთ კი დაისხარბა, მაგრამ ეთი ამისთანა დასხარბენს. სახელი კი იცინა, მაგრამ ვინ იყო ეს შექსპირი, როდის, სადა და როგორ სცხარბებდა, ეს ნამდვილად აღარბინ იცის. დაბ, ცუდი საქმე ემართება შე-

დუდილის სანგრბობობა იმა-ზეა დამოკიდებულო თუ.—რაოდე-ნად მარბი არბს წვენი და რამოდე-ნად თბილბა. ამის გამო ზოგან დიდხანს ჰაფდს ღვინობები, ზო-გან არა, ასე, რომ სულ ნაკლები ოთხი დეფა და მეტი ორ კვირას, მწილად გადასცილდებობ. ხანი დუ-დილის ორთა-მუად მიღებულის რვა დეფაზე სუბმეტ დეფაზე.

კაცი აფილად შეატუბას, რომ-ც დუდილი გათავდება ხოლმე. დუდილის გათავების თავის დრო-ზედ შეტუბას დიდი მნიშვნელო-ბა აქვს და ეს მნიშვნელობა ჩვე-ნებურბა კაცმაც იცის, ისე რო-გორც ვერბობობა. ჯერ თვადი-თაც შეტუბობ დუდილის გათავე-ბა. რაე ბუბუქური აღარ ისმის და ბურბს, რომელმაც ნახირბეჭე-ფა, აღარ იყუბრბ წვენი, დიდი დუდილი გათავებულისა. ურბი კი რომ დაადოთ ქვევრის შირს, ანუ ჩანს, რამაც ვერბობობები ტუბობს აფუდობს, მიგნიდა მ-ინც შპირი მოკვებითა. ეს შპირა დუდილია. თან-და-თან ეს შპირიც უურბი ნაკლებ და ნაკლებ ისმის და ბოლოს სრულიად მიწყდება. ამის შემდეგ, ჰგნა ზეითი წამოგა-და თავზედ ისე მაგრად შეიკრბს, რომ კეტობ გასარბვევი გასდება ხოლმე. ამის რაგორც ჩვენში, ისეც საფრანგებში, ქუდს ეახინა. როგორც ჩვენში, ისეც საფრანგებში ამ ქუდას სტრბენ და დუდი-რბენ. დუდილი ხელ-ახლად თავს იჩხუბს, ამ დუდილში ზეითად მოქ-ცეული ჰგნა და თხელ თან-და-თან ძირს ჩადის და ღვინო იწინ-უნდა გაბადობ, ნამეტრბაფ თუ ჰგნა და კლერტი მიცეული აქვს;

შეგ ღვინობი ოთხი—სუთი გრა-დუსი სითბობაა მეტი ვარბის ჰუერის სითბოზე. ყველაფრე უტ-პური მარბენებელი მისი, რომ დუდილი გათავება, ერთი ნიშნია: რამდენადც შპირი ალოგობადა იქცევა, იმდენად სისქე (плотность) ღვინოს ჰკვებულობს და თხელ-დება. ეს კლებს სისქის დუდილის კლების მარბენებელია. ამისათვის ერთნაირი იარბი აქვთ ვერბობი-ლებს, რომელსაც აროგობტრასა ეახინა. ამის ჩაუბებენ ღვინობი და თუ 12-ის საათის განმავლობა-ში ცვლილდება ანა აჩვენა-რა, უტ-პური საბუთია დუდილის გათავე-ბისა. მართალია, ჩვენ ამ იარბს არა ვხმარობთ და სასურბელია, რომ ხმარბებში შემოვიდეს. მაგლო-ნადაც ძვირი არ არის და აფილი მისახმარბებელია. ხოლო აქედამ ის არ გამოდის, რომ რაე მავს არა ვხმარობთ, არც ის ვიცით, რომ დუდილის გათავებას თავის დროზედ შეტუბა უნდა და შეტ-უბისათვის ცოტად თუ ბებრად ჰგნ არ ვიცოდავთ.

ამ ქუდის გატრბის და დარბვის შემდეგ ღვინო დასაწმენდად მიიქ-ცევა ხოლმე. ჩვენებური კაცი თვი-თონ ღვინის ბუნებას მიენდობა ხოლმე ამ შემბრბებაშიც და დაწ-მენდისათვის არაფერს წამადს არა ჰმარბობს. რაე ჰგნა-თხელ ძირს წუვა და თან ჩატრბს ღვინობი გა-უსხენდა ნაწერბებსაც, შემდეგ ამი-სა ღვინოს სიმკვავე აფლდება, იმეფება სური და მაშინ იტყვიან, ღვინოა დეფა, მაგრამ დაფერბობდა. რაე ღვინო ამ დენამდე მივიდა, მამინვე უნდა გაბადობ, ნამეტრბაფ თუ ჰგნა და კლერტი მიცეული აქვს;

იმიტრამ-რომ ჰგნა და კლერტი ამის შემდეგ სწუენს ღვინოსა და აფარბენსა ჰქვების.

ჩვენში ამას ურბს არ ათხარბებენ ხოლმე, იმიტრამ-კი არა ვითამც არ იცოდავენ, რომ ჰგნა და თხელ დაწმენდის მებრედ სწუენს ღვინოსა, თუ ხანი დასცალდა, არამდე იმი-ტრამ-რომ ჩვენში ახლად დაწმენ-დილს ღვინოს მუბტრბი უჩნდება თითქმის მამინვე და ამის დიდინში ჩვენებური გაჭირბებული კაცი არა ჰმარბობს ღვინის გაბადებას, მით უფრო, რომ ჰგნა-თხელზედ ღვინო უფრო გემობინა, სწენელობა და წმინდა ხოლმე და მუბტრბს აფილად მოაწონებს თავსა. ამი-ტრამც იმის მაგორ, რომ გორ-ტრამის თხელზედ გადიდოს ღვინო და ხელ-ახლად უცადაოს იმის დაწმენ-დილს მუბტრბისათვის, იგი დიდხანს თხელ-გაწმენდა ინახავს ღვინოს და თუ მოკვდა ღვინოს, მინც თე-ბერბავს და მარბს აფარ გაბა-დობებს და გადიდებს ხოლმე. მეტს მწილად თუ ვინმე აუბრბებს, იმი-ტრამ-რომ თუ გაბადობს სითბომ მოასწრო, შესაძლოა ღვინომ ხელ-ახლად დუდილი დაწყოოს და ამ ვიანს დუდილს ღვინის წმინდა-ნა მოსდევს. რ ჩვენშიაც ისე კარ-გად იცინა, როგორც ვერბობში და ამიტრამც მინამ სიცოცხევი გავა, ღვინოს უსათუად გადიდებენ ხოლ-მე.

რაე ღვინო გაბადებისათვის მზად შექმნება, ამ დეფამ ღვინის და-სტრბა თავდება და იწყება თადარბი ღვინის შინახვისა.

ქსპირს, ჯერ რომ ორ-პირობა დას-წამებს, ორს კაცს ასახლებდენ აე-ტრბრბ იმ დრამებისა, რომელსაც დღეს „შექსპირის დრამებს“ უწოდებენ. ახ-ლა შექსპირს მესამე მოცილებს გამოს-ჩენია, ასე რომ დღეს კაცობობას სამი შექსპირი ჰყავს. მეტი ბენდერბე-ბა-და ვინდა! მაგრამ ნუ დაიფიქვბთ, რომ ეს სამივე ერთი კაცია, არა გე-ჯერბ, ბატონებო? მაშ აი მოისმინეთ.

ჯერ ერთი უნდა იცოდეთ, რომ მტრბმეტე საუბურში სტრბობდა ბეკონი, პირველი მინისტრი ინგლისისა, დიდის გავრბულობის მკურ, ლორდი და ამისთან გამოჩენილი ფი-ლოსოფოსი, რომლის ნაწერებმა დი-დელ ცელობება მოახდინეს მთელს ე-ცნობრბაში.

ბეკონს, ამ დიდს კაცსა, გამოჩე-ნილს ფილოსოფოსს, ხან-დის-ხან, მო-ცილებდნენ, ჩხირკვებლობაც უყ-ვირბდა თურბამ, ამ ჩხირკვებლობას მე-რე იცით რა მოჰკვება? ისა, რომ ბე-კონმა დასწერა ის უყვდავი დრამები, რომელსაც დღეს „შექსპირის დრა-

მებს“ ეუბნობთ. დასწერა და გამოაქვე-ნა ვილცა „შექსპირის“ სახელით. ბე-კონი ასე მოიქცა ვითომ იმბოგამ, რომ ფილოსოფოსს და დიდს გავრბულობ-ისა ის კაცს არ შეჭერბდა, რადეც დრამებზე თავის საკუთარი გვარი მო-ეწყო.

ეს ერთი შექსპირი. არის მეორეც. ეს მეორე შექსპირი ჯერ სცხარბებდა თურბმე ერთის ინგ-ლისის ქალაქში, მეგრ მოსულა ღონ-ღონში და თეატრბს დაუწყებია თამა-შობა. როგორც არბივბი ბებრი ვე-რბეფრი ყოფილა, და მწერალი ხომ უფრო უხერბო გამოდრბა. მინც ამ შექსპირის დაუწყებია არბინდენ და-ბა, ეს დრამები თამაშინათ კიდეც სცენაზე, თუმცა დაბეჭდით კი თავის დღემ არ დაბეჭდობა, ისე უხერბო და უნებო ყოფილა ამითი თეატრ-ჩასაკვირბელია, ეს უხერბო არბისტი და უფრო უხერბო მებრბენელი დრა-მებისა, ვერ დაიჩეჭბდა ნამდვილ შექს-პირობას, „შექსპირის დრამებს“ აე-ტრბობას. ასეა თუ ისე, ამ შექსპირის მინც დიდი ცხარბება შეუტენია, თე-ატრბისთვის რაე დურბებობა, ეწ-კო

კაცლ უტბობია და გარდაცლილა 1616 წელს. იმასაც ამაზინ, ვი-თომ ამ შექსპირის სიღღრე ბეკონის უწილობით შეუტინობს, ვითომ ბეკონს ამის სახელი უწეილოს თავის დრა-მებზე მოსაწერად და ამის გულისთვის დიდი ფული მიეცეს.

ესე მეორე შექსპირი. დღეს კიდევ მესამე შექსპირიც. ეს კი ვითომ ნამდილი შექსპირია, ნამ-დილი, კეშმარბი აფორბა „შექსპირის უყვდავი დრამებისა“, თუმცა ამ ნამდილ შექსპირზე ნამდილად გი-ლოლი იცინა, რომ ასახლად ეზო-ლობინ ვრბება, დიდს ტუბის და ნი-კის პატრონი იყო, შექსპნა უყვდავი დრამები, რომელსაც ხან შექსპირის სახელს უწოდებენ, ხან ბეკონისას. სხვა? ამაზე მეტი აღარა იცინა-რა ნამდილს შექსპირზე რა მოგახსენობთ! დანარბებ,—როგორც ჩვენნი ერთი კრიტიკოსი ამბობს, „ჯეანეთა და ბუ-რუსით არის გარბმობულია. დაბ, ბატონებო, ამ ბურბსში გზას ვერ გაიცილეთ, ვერას გაიგებთ:

ერთი აზრობს, რომ ნამდილი შექსპირი

ახალი ამბები

* ამბობენ, რომ უწინდელის სინოდის განკარგულებით მიღწეულ ნება აღარ ექნებოდა აღსარებისათვის სასყიდელი აიღონო. სინოდმა თვით მიღწეულს დაევალო, რომ გამოუცხადონ თავიანთი მრეცხის სახელი. ესეც მართალია, იმას შეუძლიან, აღსარების შემდეგ, რამდენიც უნდა, იმდენი ფული ჩააგდოს ცალკე ყულობაში.

* ორშაბათს, 16 მარტს, საქალაქო საბჭოს ჩვეულებრივი მორიგი სხვადასხვა საგანი აქვს განსახილველი. ამ საგანთა შორის უფრო სასურველია მოხსენება გამოგობის იმის თაობაზე, თუ როგორ უნდა იხარებოდნენ ქალაქმა თავის წყლის გამოყენების მიხედვით.

* ქუთაისიდან გვწერენ: წყევანდელისთანა ლაზთაძის ზამთარი კარგა ხანია ქუთაისშია და უნახავთ. თებერვალმა სულ კინძკულით გაიარა. შარშან ამ დროს ქუთაისში ქუჩების მტერი ასლიდა. ქუთათურები ძალიან ჩივიან, რომ ჩვენს ქალაქში იგი მოწყვეტილია. თითქმის ადამიანთა დროს ვატარებთ ან გვაქნის. ვარდელს გამოსვლა შეუძლებელია, რადგან ქუჩები ტალახითა და წუშკებით არის ასაყვ; ესენდართ სახლებში და ვამთარქვებთ, ან კიდევ ბუჩუხებს ესთელით ჭერში თავისუფლად დროსა. ფიზიკოსი კარგედ გვეყვება და ცრუბრალად იმისმა წარმოადგენს გესანიმარება. ამას გარდა ერთი სასიამოვნო ჩვეულებაც შემოვიღეთ ამ ბოლოს დროს. ათასში ერთხელ სალიტერატურო საღამოებსაც ემართებოდა.

* ელაღიკავიციდან გვწერენ, რომ სოფ. ხუმელაგაში ამას წინად სამღვთაო ჰქონდათ ოსების გამართული და სამეფოთაი უნდობლი თვით შეგებრალბინათ ანგელოზებისათვის, რომელთაც გაავრცელეს ვითომ სხენებულს სოფელში ყიფანა-ხელოა. სამღვთაოში ორი მთერალი ოსი წაი-

ლიდი ფილოსოფიოს იყო, „ბატისტი“ განდგელოდა სტოპორობდა და, ღრამების გარდა, ფილოსოფიურ ანზულე-ბებსაცა სწერდა. ის გამოჩენილი თხზულებიც, რომელსაც დღეს ბეკონის ფილოსოფია უწოდებენ, ბეკონის ნაწერი კი არ არის, შექსპირისააო, ბეკონმა მხოლოდ უკანონოდ მიიჩნეა და თავის სახელი დაარქვაო.

მეორე ამბობს ტყუილი ცილს წამება, ვითომ შექსპირი „ბატისტი“ ყოფილიყო, პირიქით, შექსპირი კათოლიკეთა ეკლესიის მოძღვრების ერთ-გული და გულ-წყრითი აღმსარებელი იყოო.

სხვა თავიანთს-მტკნალები შექსპირისა ხომ სულ საზღვრის გადაღობის. ესენი გვარწმუნებენ, რომ შექსპირი ამ ცრუდღის ქვეყნის შვილი არც კი იყოო. შექსპირი რაღაც არსება იყოო.

სხვები კიდევ სულ სხვას ამბობენ. ესენი გვარწმუნებენ, რომ ის არსებაა ღლი მტკივე, ღრინისა და ქაღალდის მოყვარული, ნაღვლიანი ღონ-ქუანი იყოო. შექსპირი ისე აღრე გაიტაცეს ქაღალდმა, რომ თვინამეტის წყლისა 26 წლის ქალზე დაიწერა გვარი, შექსპირი გარდა ამი-

ხნება. ვერ კეტებთ დაუწყეს ერთ-მანერთს ცემა და მერე ხანჯლებიც დაატრიალეს. ორთავემ ისე დასკრეს ერთმანერთი, რომ იმათი მორჩინა ძალიან დასკურიაო.

* გვ. „კავკ. ობოზ.“ ამბობს, რომ ამას წინად ქალაქმა ჯარშია გადახდენი ქალაქის განათების მოიჯარადრეს, რადგან უფურადღებოდ ეტყევა თავის საქმესაო. ახლა კიდევ უფიციან იმავ მოიჯარადრეს, რომ ბევრგან ქუჩებში ნახევრობით გაუნათებელი რჩებაო. მაგალითად, 4 მარტს ბაგრატიონის ქუჩაზე ანჩახატის უბანში მხოლოდ 8 ფანარი იყო ანთებულიო.

* გვ. „მშატი“ სწერს, რომ ტფილისის სოხობა აპირებს 25 წლის იუბილზე იღვასაწაულოს ბნის ჩი. მიშკინის მოლაგებრისა სოხობურის თეატრისა და სცენის სასარგებლოდა. ბნი ჩიმიშკინი პირველი 15 წელიწადს ამერიკიანთა ერთად ბევრს იღვწავდა სოხობურის თეატრისათვის და შემდეგაც თავისი შრომა და მეცადინეობა არ დაუზოგინა ამ ქუთილის საქმის წარმატებისათვის.

* ცხენის რკინის გზის გამგეობას უთხოვინა საქალაქო საბჭოსათვის; ნება მოგვეცეთ, რომ სასახლის ქუჩაზე მეორე პირადი გაიყვანოთ გზაო, ეს ქუჩა ისე ვიწროა არ არის, რომ არაპირად გზის გაყენა არ შეიძლებოდა.

* გვ. „კასპი“ ამბობს, რომ ქორე დამირის და ვარშეო სოფლებში გაჩენილად წიფლია. უფრო ემყარები არიან ავად ამ მორაგულითაო. წარალო-კი იშვიათად მოსდევს ხოლმე ამ ვადამდებ სენსაო.

* გვ. „კავკასიის მიოზ.“ სწერენ ახალ-ქალაქიდან, რომ თებერვლის დღესულამ ერთი უცნაური ქურბა მოხდა: დაკვირვებულნი ქურბებმა მოიპარეს 13 ედრა არაყი და 5 ედრა ძხარი, სულ 85 მანათი-საო.

* თორეთიდან სწერენ ამავე ვახუტის, რომ აქედენ ოთხსა, თუ

ხუთს სოფელში ძრიელ მივიწინებებს ყიფანა-ხელოა. ოთხს სოფლის სახლი ვალდებში 15 თებერვლიდან 1 მარტამდე ავად ვახდა 129 სული, მოკვდა 9, მარტის 44 და 76-ი ვერ კიდევ ავად არის ყიფანა-ხელოთაო.

ტფილისის ძალაქის საბჭომ

(9 მარტის ერება)
(„შედეგი“)

მეორე საგანი, რომელიც ამ კრებაში განიხილა, ბნის ღინგელშტეტის მოხსენება იყო იმის შესახებ, რომ ქალაქში სახლების წინ ქვა-ფენილი (ტრატიკუტები) უნდა დაიპირათ. ბნმა ღინგელშტეტმა თავისი წერილობითი მოხსენება სიტყვიერად განუმარტა კრებს. მხმასანი ამტკიცებდა ამ ქვა-ფენილების საჭიროებას და იმასაც ამბობდა, რომ ყოველი სახლის პატრონი მოავლავა და ჩვენც უნდა დაევალოთ, რომ თავის სახლის წინ დაავოს ეს ქვები, მაგრამ ყველგან ერთ ნაირად, ერთხელვე მიღებულის სახით. ამისათვის საჭიროა, ამბობდა ბნი ღინგელშტეტი, რომ ან ქალაქის გამგეობამ იკისროს ეს საქმე, ან არა და სახლის-პატრონებს უნდა დაევალოსო, მაგრამ ისე-კი, რომ სასამართლოს დახმარება არ დადგერიდეს; საჭიროა ისეთი უფლები გამოითხოვოთ მთავრობისაგან, როგორც, მაგალითების, სახლზედ ვაჭარულ და-სადავებლის ფურის აღებაში ვეაქნისო, თუ ამ წესით არა, ეს საქმე იმავე მდომარეობაში დარჩება, რომელშია ამ ქაშად არისო. ჩემის მხრით ესეთი ღონე წარმოიდგენია და თუ რომელიმე უყვეს წარმოადგენს, უფრო სასურველი იქნება, მე მხოლოდ ამას ვამბობ, რომ თუ ერთობა რიგ ყველა თანაუბრობით ამ ჩემ მიერ გამოაქმულს აზრს, მის აღსრულებასაც დაუბრუნებულად შემიძლება.

ბნი აშმაიფაგო. ბნი ღინგელშტეტის მიერ მოხსენებული აზრი ღრმისა ყურადღებისა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ბნი ღინგელშტეტი ამასთანავე არ გვეუბნება, რა საშუალებით

* იხ. „ივერიკი“ № 52.

უნდა ავასრულოთ ეს საქმე, რომელიც იმდენად საყურადღებოა, რომ საჭიროა ნათლად ვიცოდეთ, რა ხარჯი მოგიწოდებ მისთვის. ამ ვამად ტფილისში 142 ეგრის მანძილზეა ქუჩები; ამ მანძილიდან სულ ბევრი რომ ვიანგარიშოთ 42 ეგრის ქუჩების თუ აქვს სახლების წინ ქვა-ფენილი, მაშასადამე, 100 ეგრის მანძილზე უნდა გავკეთდეს ეს ქვა-ფენილი, ე. ი. 100 ეგრის ერთის მხრით, 100-ც მეორეს მხრით, სულ 200 ეგრის; რომ ვიანგარიშოთ ოთხ-კუთხით საყენი, რა ფასითაც ენლა ავეთებენ, ნახევარი მილიონდამე მანათი დაგვიკრდება. ეს ისეთი ხარჯია, რომ ყოველდ შეუძლებელია ქალაქმა იკისროს. ბნი ღინგელშტეტი ამბობს, რომ სახლის პატრონებს ვაევალოთ ამის ხარჯი. კარგი და პატრონის, მაგრამ რაც კი შესაძლებელი იყო ქალაქის დებულების ძალით, ვაევალოთ თითქმის. ერთის სიტყვით, შეუძლებელია ქალაქმა იკისროს ეს ხარჯი. ჩემი აზრით, დროს განსაზღვრებაში ეს ქვა-ფენილი უნდა დაევალოს ჩვენს, მხოლოდ ცრუ-ცრუბით, იმის და გვარად, როგორც ახალი სახლები აშენდება და ან ძველები გადაკეთდება. მხოლოდ ამ შემთხვევაში დაევალოს, რადგან ამ წესით დაევალოს, რადგან ამ წესით ტფილისში ქვა-ფენილი დაეგოს, ამისათვის საჭიროა დიდი დრო. ამ სახით, ბნის ღინგელშტეტის მოხსენება უფრო თეორიული მოსაზრებაა, ვიდრე პრაქტიკული ადგილი ასასრულებელი საქმე თუქა ბნი ღინგელშტეტთან ერთად მეც იმ აზრის ვარ, რომ ქვა-ფენილების დაგება აუცილებლად საჭიროა, მაგრამ უფულობის გამო ამ ვამად ყოველდ შეუძლებელია.

ბნი ზუბალოვა. მერე სესხი?.. თუ ჩემი ქალაქის გამგეობა ესე თანაუბრობაში ბნი ღინგელშტეტის აზრს, რადგან არ შეიძლება სესხი აიღოს ქალაქმა ამ საქმისათვის, თუნდაც ნახევარი მილიონი მანეთი? 700 ათასი ხომ იხსებდა და აქედან 300 ათასი ეგრის ხილზედ დახარჯეთ და ამ ხილდასვენ ჩასასვლელად აღმაიზნებ-კი ქვა-ფენილებზე სრულებით არ არის; უნდა იხიარებდეს მართლდამე ამ გზაზე

ხუთისთვის. სახელიც კი ვერ შეინახა იმის უცლობებლად. ესეც კია: ხილდითისთვის სიკეთე ვის უქნია?..

შექსპირის ამბები რას ვაგვიკვირო. მეორე, უფრო ახლო მაგალითი თვალ წინა ვეცხვს. შექსპირი თუ ამ ორასის წლის წინად ცხოვრებდა, აი ეს ავერიკელი ელისონი ხომ დღესაც ცოცხალია. მაგრამ ამა ყური დაუვიდეთ, რა უცნაური ამბებს მოგივითხრობენ ამ საკვირველ მეცნიერზე.

შარშან ღვემბერში ელისონი ავად ვახდა, ფილტვის ანთება მოვიდა; ექიმებმა სამხრეთისკენ, თბილ ქვეყანაში გაგზავნეს; მაგრამ ამბობენ, ამაწაც ვერა უშველა - რაო და იმედაც აღარა აქეთ, რომ იქიდან კაც-დალი დაბრუნდესო. ელისონი აქედან მინც მუშობაზე ხელს არ იღებს თუმიო. ყველა თავის იარაღებით თან წაიღო და მინც უშვასო, რომ ჩქარა გაათავოს რკინის გზა; რომელზედაც ელექტრონით უნდა დადიოდეს მატარებელი. სხვები ამბობენ, რომ ელისონი ქუჩაზე შეიშალაო, თუმცა ექიმები ყველას არწმუნებენ, რომ ელისონი სრულ ქვეყანა და ქუა-დალა-

მოსიარულეთ, რომ კისერი არ მოიტეხოს.

ბნი აშმაიფაგო. აქამდის ქალაქი ენალოდ მაშინ აიღებდა ხოლმე სესხს და ისეთს საქმისათვის აიღებდა ხოლმე, რაც იმედი იყო, რომ დახარჯული ფული შემოსავლაც შემოიტანდა. ტფილისის ქალაქის სამართლებრივად არა აქვს იმდენი შეძლებება, რომ თავისუფლად აიღოს ქუჩების ქვა-ფენილებისთვის სესხი.

ბნი ბუბუთოვა. ჩვენ ხშირად სხვადასხვა სხლობებში მოვიხსენებთ ხოლმე, რომ ამა-და-ამ გადასახალი ესა-და-ეს უნდა გავკეთდესო. ამ შემთხვევაშიაც ასე მოვიკეთეთ. მაგალითად ესეთივე, რომელსამე მუხლში ნათქვამია, რომ სახლის მესპატრონენი იხდიან 1% დაფასების ხარჯს; ჩვენ მეს-კეთი ამ მუხლს ასეთი შენიშვნა, რომ ის სახლის პატრონი, რომელიც ქვა-ფენილის დაკეთებისთვის თავის სახლს ქუჩაზედ, გადაიხდის მხოლოდ 1/4%-სა.

გყურის ამბები

წასულმა ოთხმა წელსაცა იყო გაიარა, რომ ჩვენდაღვი თოვლი გუროს იმ შესახებ; ასე რომ, გუროვებს დაგვიწვი-წვი კიდევ ზამთრის დედა სუსხი. წელსაც კი სრულად მოწყობადავს გარე-რამდე მოგვადგინა ზამთარი: 6 ინკრადამე მოგვადგინა ორა გარე ოთხიქის განწყვეტლად სოფა და ჯაბანსსსკერი თოვლი დასვა; თითოვე მშინა-მშინა-ნის დღის შემდეგ, 1-ღს თებერვლს შეკლასავა გათავდა და ცოცხალი შეკლავს თოვლს ერთი იმდენი კიდევ უკადამე.

თუმცა უწყვეტმა ზამთარმა ხალხსაც და სქონსსაც ვეძე მალზე გუგურობით, მაგრამ დიდი ზამთრისა მანც ბევრად გვიანდობს ბნი ღინგელშტეტის აზრს, რადგან არ შეიძლება სესხი აიღოს ქალაქმა ამ საქმისათვის, თუნდაც ნახევარი მილიონი მანეთი? 700 ათასი ხომ იხსებდა და აქედან 300 ათასი ეგრის ხილზედ დახარჯეთ და ამ ხილდასვენ ჩასასვლელად აღმაიზნებ-კი ქვა-ფენილებზე სრულებით არ არის; უნდა იხიარებდეს მართლდამე ამ გზაზე

გებთი ავეთებს თავის საქმეებსაო. ზოგი კიდევ მხას ავირცელებს, რომ ელისონი ელისონ-მლოცავი შეიქნა და ესა სულ იმის ვიწრობა, თავისი ენოლორავი, მომსახურებ მანქანა, ისე მოაწაროს, რომ საიქიან სულსებს ელმარაკოსო.

მოდის და ენლა დაეკრე, ვინ სტუდის და ვინ მართალს დაპარაკოს. ასეთი ამბები იხილად ელისონზე, ვიდრე თვით ელისონმა ხმა არ ამოილა. ელისონმა ხმა ამოილა და ქვეყანა გააკვირდა. ან კი მართალია როგორ არ ვაჭკვირებს აღმაიზნი? ელისონის ისეც ხომ ვაგლობს, თვითონ მაქვს და სასწაულ მომქმედს ენა-ხიან და დღეს თვით ელისონმა დაამტკიცაო, რომ ეს სახეებით ტყუილად არ დაუბრუნებია იმისთვის.

იკით მერე ახალი რა მოუგონია ელისონს? ელისონი გვარწმუნებს, რომ ხორცი, პირუტყვის თუ ფრინველისა, პური, ღვინო, ხილი, - ერთისი სიხედავლი ყველგან, რაც კი აღმაიზნისთვის სასმელ-საჭედად საჭიროა, შემიძლიან ოსტატობით ვაეკეთო. შექსპირი მიწისა და წყლისაგანაო.

